

Center for Byudvikling
Økonomiforvaltningen

Fremtidens klimavenlige hovedstad

Kommuneplanstrategi 2023

Økonomiforvaltningen

Agenda

1. Baggrund for kommuneplanlægningen
2. Proces
3. Indhold i Kommuneplanstrategi 2023
  2. Hovedstadens byudvikling og mobilitet
  3. **Boliger og sammenhængende by**
  4. En by med erhverv og studiemiljø
  5. Klimaby med plads til natur, kultur og fritid
  6. Udvikling med respekt for byens sjæl

1. Baggrund for kommuneplanlægningen

Planhieraki og typer af planer i Københavns Kommune

Landsplandirektiv "Fingerplanen 2019"

Staten fastlægger de overordnede rammer for den fysiske planlægning i hovedstadsområdet. De 34 kommuner i området udfylder efterfølgende rammerne med bl.a. kommune- og lokalplaner.

Kommuneplanstrategi

Den overordnede byvision og strategi for udviklingen af København og udgangspunkt for kommuneplanens revision. Revideres hvert 4. år med en 12-årig tidshorisont.

Kommuneplan

Politisk hovedstruktur, retningslinjer og rammer for lokalplanlægning. Revideres hvert 4. år efter hver kommuneplanstrategi. Der kan løbende udarbejdes kommuneplantillæg.

Lokalplan

Detaljeret plan med bindende bestemmelser for et givent område, er juridisk bindende for borgerne.

Øvrige planer, strategier og politikker betydning for den fysiske udvikling

Bydelsplaner (lokaludvalg), kvarterplaner (områdefornyelser), arealplaner (ØKF), tværgående strategier (ex. Biodiversitetsstrategi) og forvaltningsspecifikke strategier (ex. klimatilpasning, bynatur mv)

Indhold i planstrategien

Planstrategien er tiltænkt at kunne rumme en bred og langsigtet tilgang til kommunens udvikling. Den kan med fordel udarbejdes i samarbejder med mange parter. Både internt i den kommunale forvaltning – og eksternt ved at inddrage fx organisationer eller virksomheder.

Planstrategien skal ifølge planloven indeholde følgende:

1. Oplysninger om den planlægning, der er gennemført efter den seneste revision af kommuneplanen.
2. Borgerpræsentationens vurdering af og strategi for udviklingen.
3. En beslutning om, at kommuneplanen enten skal revideres i sin helhed, eller at der skal foretages en revision af kommuneplanens bestemmelser for særlige emner eller områder i kommunen.
4. En beslutning om, hvilke dele af kommuneplanen der genvedtages for en ny 4-års-periode.

Indhold i kommuneplanen

Kommuneplanstrategien er underlagt få indholdskrav, men kommuneplanen har en række krav til indhold jf. planloven. Kommuneplanen skal overordnet set indeholde:

1. En hovedstruktur, som angiver de overordnede mål for udviklingen og arealanvendelsen i kommunen.

Eksempelvis mål for grønne områder, mobilitet eller boligbehov.

2. Retningslinjer for arealanvendelsen (29 forskellige emner ifl. Planloven)

Eksempelvis udpegning af kulturmiljøer og retningslinjer for placering af højhuse og trafik anlæg.

3. Rammer for lokalplanernes indhold for de enkelte dele af kommunen.

Eksempelvis bebyggelsesprocent, bygningshøjde og parkeringsnorm.

Københavns Kommuneplan 2019

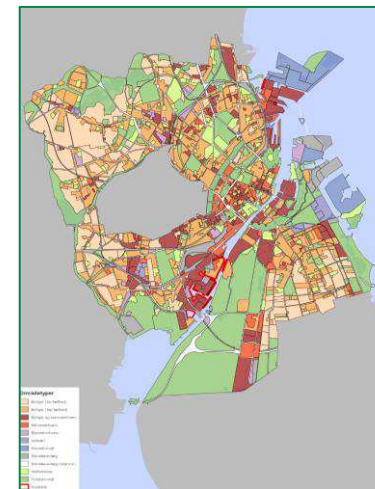
En grøn, sund og bæredygtig by

Udvalgte målsætninger
Københavns Kommune har som mål:

- At København er CO₂-neutral i 2025.
- At nye grønne områder og træader til nyt byggeri bidrager til at gøre byerne mere grønne og sikre for borgernes sundhed, livskvalitet og for at tilpasse byen til fremtidens klima.
- At kvaliteten af byens eksisterende grønne områder sikres og for at forbedre livskvaliteten og for at tilpasse byen til fremtidens klima.
- At luftkvaliteten i København forbedres, så den lever op til verdensmål for luftkvaliteten WHO's retningslinjer for god luftkvalitet.
- At borgernes adgang til grønne områder og til vandreture og motion sikres og fremmes.
- At borgernes adgang til grønne områder og til vandreture og motion sikres og fremmes.
- At borgernes adgang til grønne områder og til vandreture og motion sikres og fremmes.

Se alle målsætninger for byens udvikling (kapitel 2)

1. Politisk hovedstruktur KP19

3. Kommuneplanrammer KP19

Højhuse

Udvikling af attraktive og tætte byområder.

Højhuse skal være med til at udvikle attraktive og tætte byområder, der understøtter brugen af kollektiv trafik. De skal placeres med blik for byens og steds kendetegn og understøtte bylivet og det nære miljø. De kan, som vægten for byen og kvartererne, få stor symbolværdi og være med til at synliggøre byens særlige træk og kvaliteter.

Læs mere:

+ Område friholdt for højhuse

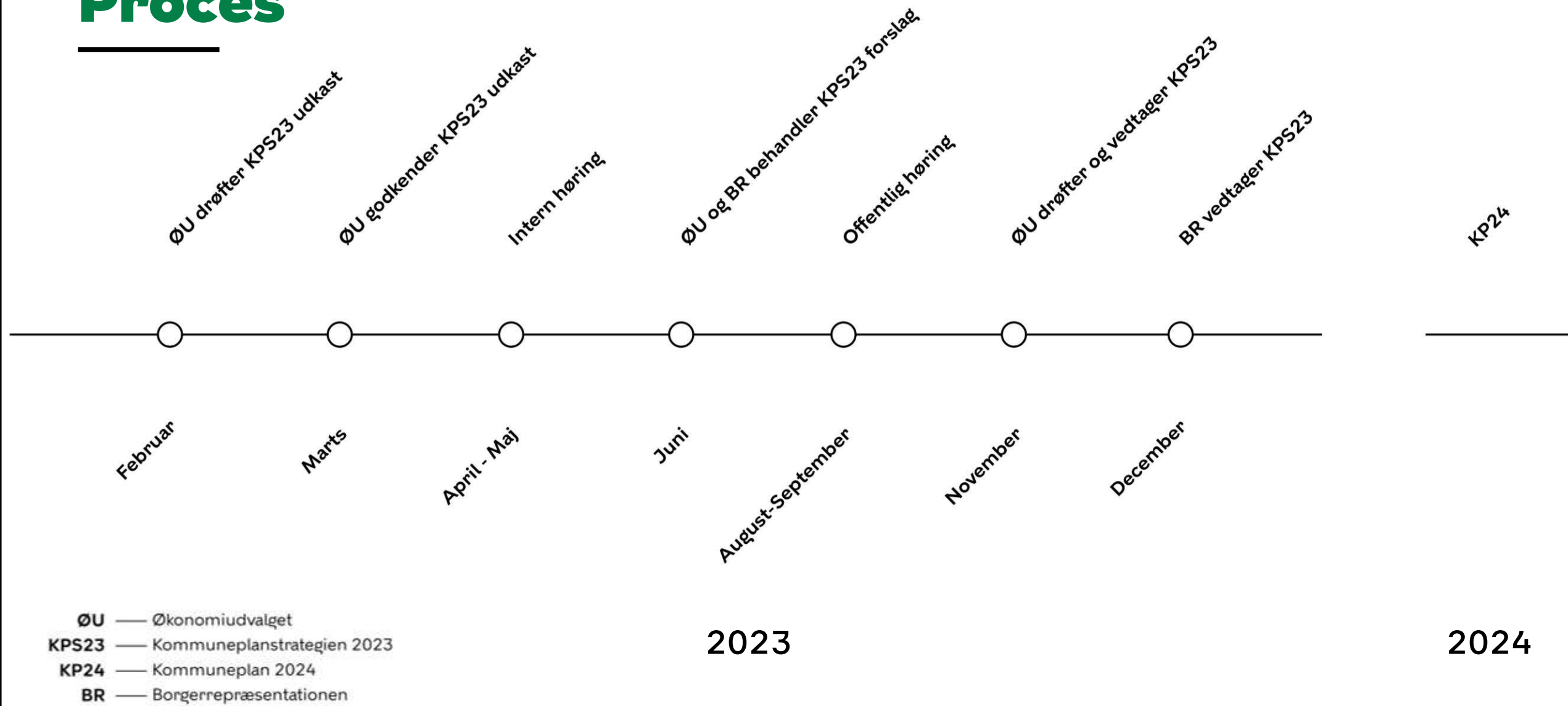
+ Redegørelse for højhuse

2. Retningslinje - højhuse KP19

2. Proces

Proces

3. Indhold i Kommuneplanstrategi 2023

Indhold i Kommuneplanstrategi 2023

- Forord
- Resume
- Københavnerdialog
- Byvision
- Hovedstadens byudvikling og mobilitet**
- Boliger og sammenhængende by**
- En by med erhverv og studiemiljø**
- Klimaby med plads til natur, kultur og fritid**
- Udvikling med respekt for byens sjæl**
- Planlægning siden sidst

3. Boliger og sammenhængende by

Dilemmaer i byens udvikling

– Boliger

Hvordan skaber vi et boligmarked med adgang for alle, når byen hvert år vokser med mange nye borgere?

Hvordan kan der skabes rammer for udvikling af nye bykvarterer eller opførelse af nye boliger i eksisterende byområder?

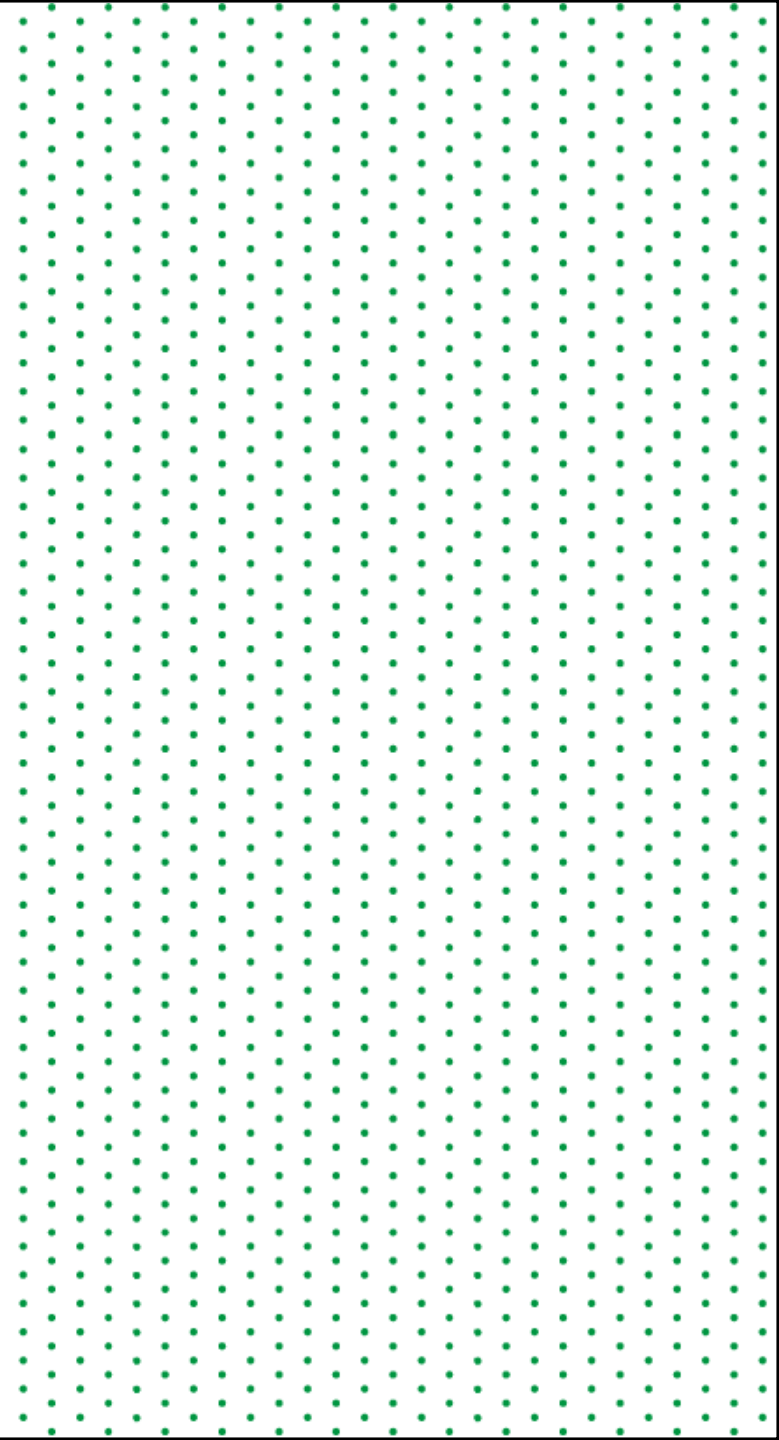
– Sammenhængende by

Hvordan kan vi fastholde bydelenes forskelligheder og mangfoldighed, og samtidig sikre tryghed og social balance i alle dele af byen?

Mål for Københavns udvikling

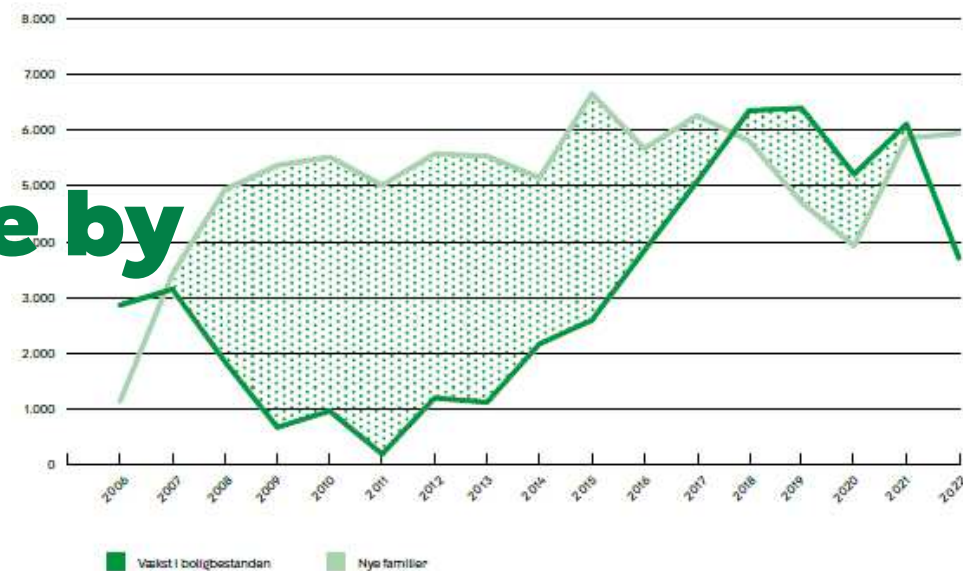
- At København skal være en mangfoldig by, og kunne rumme dem, der ønsker at bo her
- At almene boliger udgør minimum 20 % af boligerne i København
- At København skal være en social, sund og tryk by, som hænger sammen på tværs af områder
- At der skal sikres boliger til forskellige livsfaser, boformer, familieformer og indkomster
- At der skal sikres tilstrækkelige arealer til at bygge nye boliger

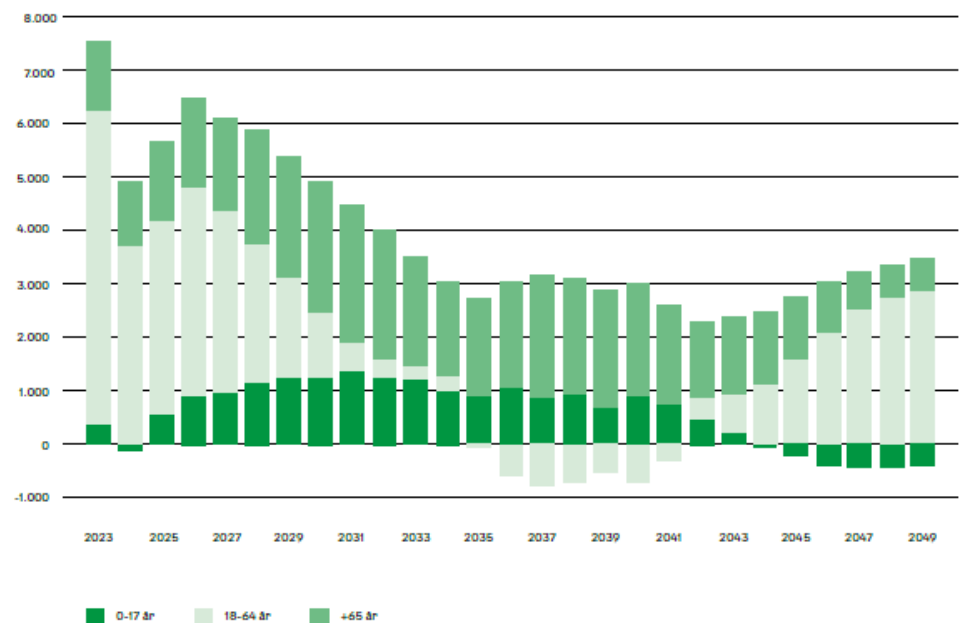
Boliger og sammenhængende by

- København vokser fortsat i årene fremover, og der er derfor behov for fortsat at bygge mange nye boliger.
- Der er et stort efterslæb i boligbyggeriet, som i en årrække ikke har fulgt med befolkningstilvæksten i byen, hvilket presser det Københavnske boligmarked.

Figur 3.6 — Der er et efterslæb af byggeri af boliger

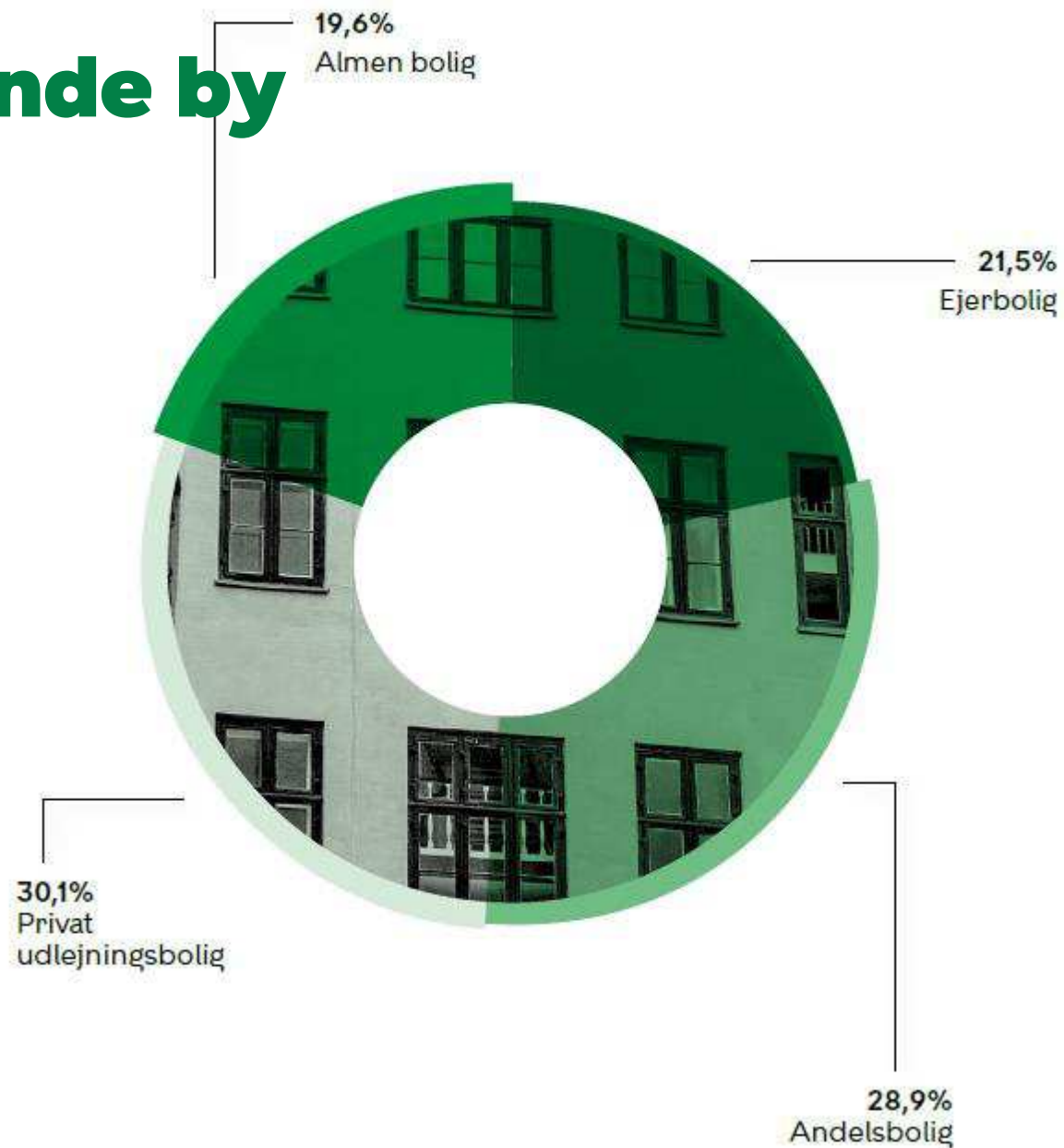
Figur 3.7 — København ventes at vokse med knap 110.000 borgere frem mod 2050

Boliger og sammenhængende by

Private udlejningsboliger udgør den største andel af boligerne i København, og to tredjedele af de nybyggede boliger siden 2011 er private udlejningsboliger.

Det skal sikres, at almene boliger udgør 20% af boligerne i kommunen samt, at der bygges flere ejerboliger og andelsboliger, så der sikres et mere varieret boligudbud.

En by for alle

- Kommunen arbejder herunder for implementering af hjemløseaftalen, hvor ambitionen er at afskaffe langvarig hjemløshed. Københavns Kommune er i løbende dialog med de almene boligselskaber og andre relevante aktører for at sikre billige boliger, der er egnede til boligsocial anvisning, for byens udsatte borgere.
- Bygninger og byens rum skal være indrettet, så de er tilgængelige for alle københavnere - også for gangbesværede og mennesker med handicap.
- Københavnernes sundhed er generelt set tæt forbundet med deres baggrund, herunder uddannelsesniveau, bopæl og indkomst. For at fremme social lighed i den fysiske og mentale sundhed bør sundhedsfremmende byplanlægning starte der, hvor der er størst behov: tiltag er bl.a. være anvendelse af støjdæmpende asfalt i udsatte byområder, etablering af byrum, hvor indretning motiverer til øget fysisk aktivitet og oplevelser eller grønne områder, der fremmer fysisk og mental sundhed og giver plads til ro og fordybelse.
- Behov for flere skæve boliger til hjemløse og egnede billige boliger og botilbud til borgere med en sindslidelse, et handicap mv.

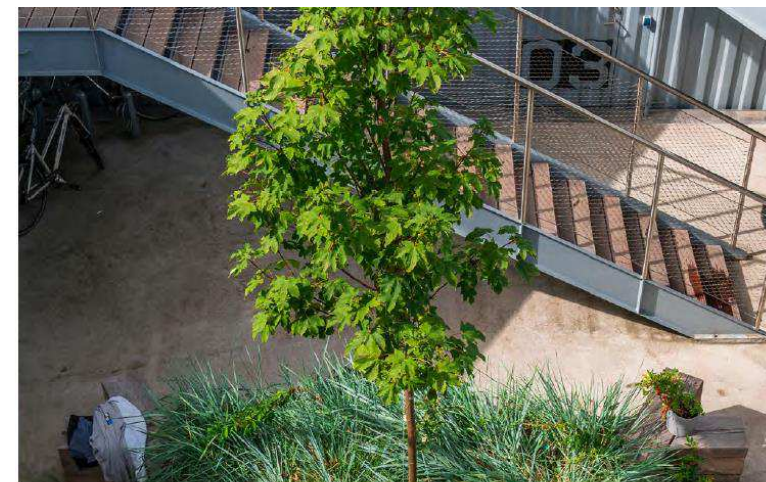

En by der vokser

- I takt med at vi bliver flere københavnere, øges behovet for kommunale skoler, daginstitutioner, plejehjem, lægehuse og kultur- og fritidsfaciliteter
- Grundejere i byudviklingsprojekter vil blive mødt med et krav om arealreservationer til kommunale services og anlæg.
- De kommunale institutioner og tilbud til byens borgere skal placeres, så de bidrager til at binde byen sammen på tværs af geografiske, fysiske og socioøkonomiske skel.
- Der skal bygges kreativt, så den sparsomme plads udnyttes bedst muligt og skaber nye synergier.

Fakta — Anlægsplanen 2032

Anlægsplanen viser behov for fremtidige kommunale servicefunktioner baseret på arealplaner. Aktuelt bliver der udarbejdet arealplaner for de behov, hvor forvaltningerne har vurderet, at der er en direkte sammenhæng til befolkningstilvæksten eller hvor der er besluttet konkrete servicemål. Det omfatter skoler, daginstitutioner, plejeboliger, sociale botilbud, boldbaner, idrætshaller, svømmehaller og grønne områder. Der er ikke udarbejdet arealplaner for kulturhuse og biblioteker. Anlægsplanen omfatter derudover behov for drifts- og genbrugspladser.

Anlægsplanen 2032

Anlægsplanen beskriver, hvor mange og hvilke kommunale institutioner eller faciliteter, der er behov for frem mod 2032 i de forskellige bydele.

Bydækkende behov

13 Botilbudspladser
75 Botilbudspladser
– modernisering
25 Plejeboliger
Skæve boliger
Kulturtilbud

Bispebjerg

6 Skæve boliger
1 Genbrugsstation

Brønshøj-Husum

21 Dagtilbudsgrupper
16 Daginstitutionergrupper**
35 Botilbudspladser
1 Kunstgræsbane

Vanløse

35 Botilbudspladser

Valby

46 Dagtilbudsgrupper
7 Dagtilbudsgrupper**
5 Skolespor
1 Idrætshal
1 Neuronrehabilitering
160 Plejeboliger

Vesterbro / Kgs. Enghave

57 Dagtilbudsgrupper
4 Skolespor
100 Specialskolepladser
2 Idrætshaller
1 Kunstgræsbane
97 Botilbudsgrupper**
118 Botilbudspladser**
2 Parker
200 Plejeboliger

Nørrebro

1 Kunstgræsbane

Østerbro

27 Dagtilbudsgrupper
5 Basisstolespor
80 Specialskolepladser
1 Idrætshal
1 Svømmehal
3 Kunstgræsbaner
35 Botilbudspladser
90 Botilbudspladser**

1 Genbrugsstation
2 Parker
205 Plejeboliger

Indre by / Christianshavn

12 Botilbudspladser**
1 Genbrugsstation
40 Plejeboliger

Amager Øst

28 Dagtilbudsgrupper
35 Botilbudspladser
1 Genbrugsstation

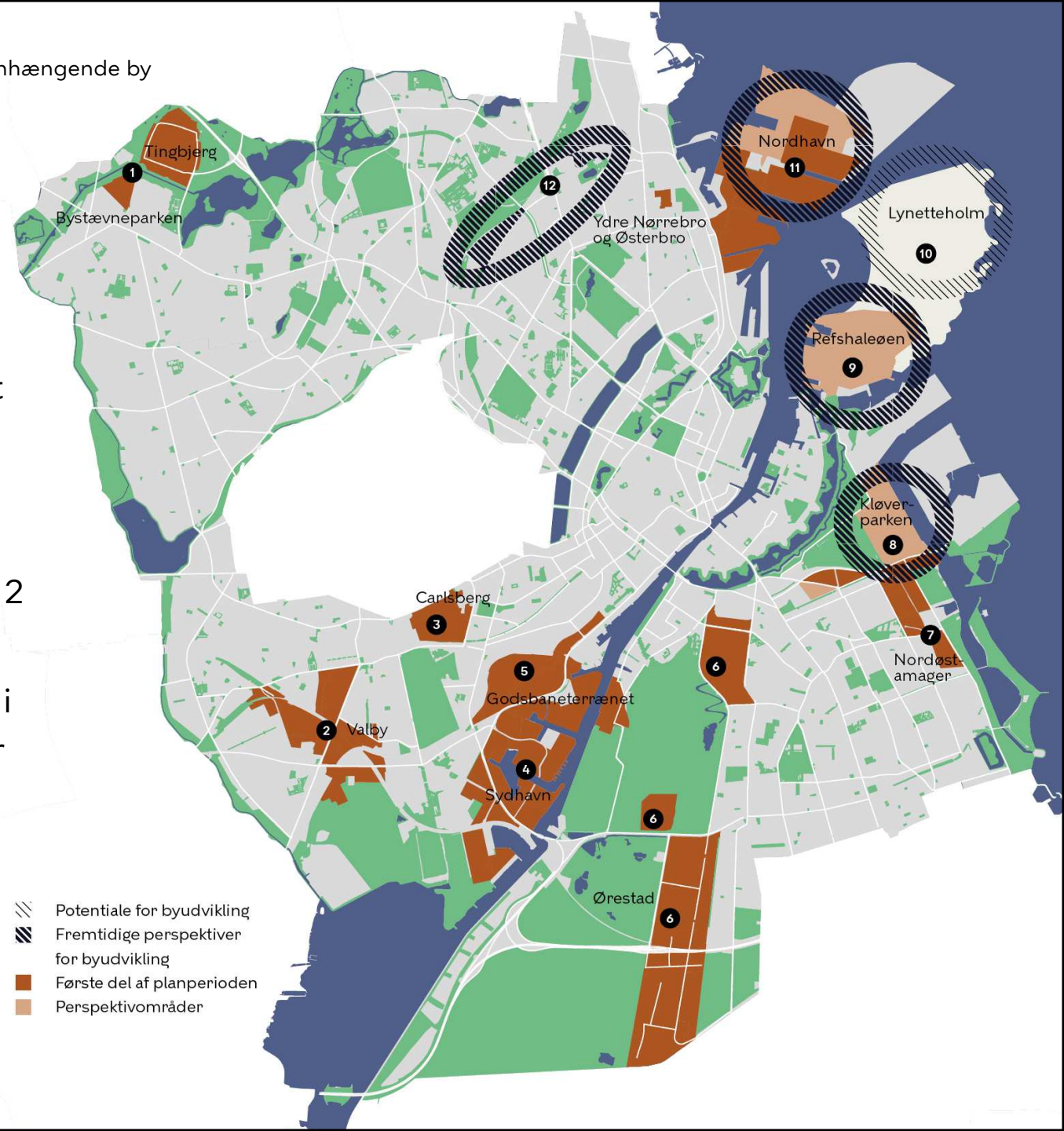
Amager Vest

28 Dagtilbudsgrupper
7 Skolespor
248 Specialskolepladser
2 Idrætshaller
97 Botilbudspladser
150 Botilbudspladser**

*Reetablering
**Modernisering

Behov for nye arealer

- Den høje byggeaktivitet de seneste år betyder, at flere byudviklingsområder er ved at være, fuldt udbyggede, fx Grønttorvet og Carlsberg
- Byudviklingsområderne skønnes at have en resterende byggerummelighed på ca. 3,1 mio. m² boliger og ca. 2,2 mio. m² erhverv
- Med et boligbehov i omegnen af 40.000 boliger i planperioden (12 års sigt), vurderes det, at der er behov for at udlægge nye arealer til byudvikling
- I områderne med perspektiv for byudvikling er det flere forudsætninger, der skal tages hensyn til: kulturarv, kommunale faciliteter, mobilitet, biodiversitet mv.

Arbejdsprogram for Kommuneplan 2024

- Vurdere behovet for nye boliger på baggrund af befolkningsudviklingen og det eksisterende efterslæb på boligbyggeri, og på den baggrund udlægge nye arealer til byudvikling og fastsætte en målsætning for nybyggeri af boliger i den kommende planperiode.
- Analysere ungdomsboligbyggeriet med henblik på at fastsætte ny målsætning for antallet af nye ungdomsboliger.
- Vurdere mulighederne for etableringen af almene boliger med henblik på at sikre en andel af almene boliger på mindst 20%, og fastsætte en målsætning for antallet af nye almene boliger i den kommende planperiode.
- Fastholde kommuneplanens bestemmelser om boligstørrelser, så de får længere tid til at virke, og udarbejde en analyse af udviklingen i produktionen af små og store boliger. Dette bl.a. med henblik på en eventuel mindre justering af regulering af byggeriet af de større familieboliger.
- Vurdere hvordan byggeri af ejerboliger kan fremmes via de redskaber, der stilles til rådighed med det boligudspil, som regeringen vil udarbejde.
- Vurdere behovet for at justere administrationsgrundlaget for almene boliger, inkl. retningslinjer for indarbejdelser af op til 40% almene boliger i lokalplanlægning, så almene boliger bliver integreret i eksisterende by og nye byudviklingsområder på den social bæredygtig måde. Herunder mulighederne for at understøtte variation i boligtyper og ejerformer i eksisterende almene boligområder, fx de udsatte byområder.

...det gør Københavns Kommune også

— Indgår dialog om og arbejder for, at kommunerne får mulighed for at regulere blandt andet andelen af ejerboliger eller andre boligtyper i nye byudviklingsområder, så der kan skabes en varieret boligsammensætning.

— Indgår i dialog om og arbejder for implementering af hjemløseaftalen, samt arbejder for at tilvejebringe flere boliger til de mest udsatte københavnere både via boligsocial anvisning, samt ved byggeri af skæve boliger.

— Indgår i dialog med staten om at udvide kommunernes muligheder for etablering af midlertidige funktioner, såsom boliger til socialt udsatte, skole og pavillonbygninger mv.

— Arbejder for, at kommunale tilbud og funktioner følger med befolkningsudviklingen.

3. Indhold i Kommuneplanstrategi 2023

2. Hovedstadens byudvikling og mobilitet

Dilemmaer i byens udvikling

— Hovedstaden byudvikling

Hvordan styrker vi sammenhængende udvikling og planlægning i hovedstadsområdet, og hvad er de vigtigste hensyn?

— Mobilitet

Hvordan ser fremtidens mobilitet ud i byen med plads til mere kollektiv transport, cyklisme, gang og mulighed for fortsat at køre i bil i byen?

Mål for Københavns udvikling

- At byudviklingen i København møder den lokale efterspørgsel på boliger og arbejdspladser og bidrager til en klimavenlig byudvikling i hovedstadsområdet.
- At byudvikling af regional betydning koordineres med udbygningen af Københavns og hovedstadsområdets overordnede infrastruktur, herunder særligt den kollektive trafik.
- At der i projekter nær Københavns Kommunes kommunegrænser sikres sammenhæng og koordinering med nabokommunen, fx i forhold til skybruds og stormflodssikring, forsyning, mobilitet og trafik, byrum og grønne arealer.
- At biltrafikken i 2030 maksimalt udgør 25% af alle ture, der foretages i København, samt at antallet af ture fordeler sig på mindst 25% gang, 25% cykling og 25% kollektiv transport.
- At luftkvaliteten i København forbedres, så den lever op til verdenssundhedsorganisationen WHO's retningslinjer for god luftkvalitet, samt at de sundhedsmæssige konsekvenser af luftforureningen i København nedbringes.

Hovedstadens byudvikling

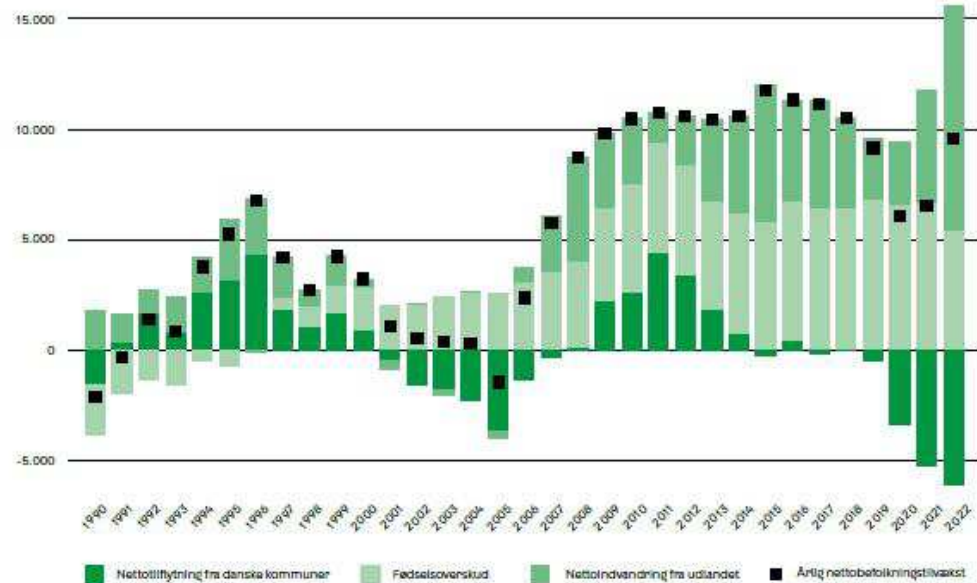
—København var i årtier en kommune med et faldende befolkningstal. Der bor stadig ikke lige så mange mennesker i København, som der gjorde i 1950, men udviklingen er vendt, og i løbet af de sidste 10 år er der blevet næsten 100.000 flere københavnere.

—Befolkningsvæksten i København har hovedsageligt været drevet af et fødselsoverskud og af tilflytning fra udlandet. Nogle år er der sket en nettotilflytning til København fra de øvrige danske kommuner, mens der andre år er sket en nettoaflytning fra København til øvrige danske kommuner.

Figur 2.2 — Befolkningsudvikling i København, 1900-2022

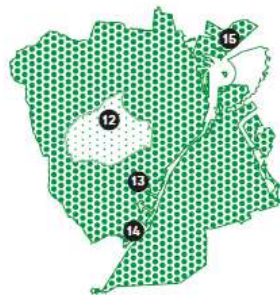
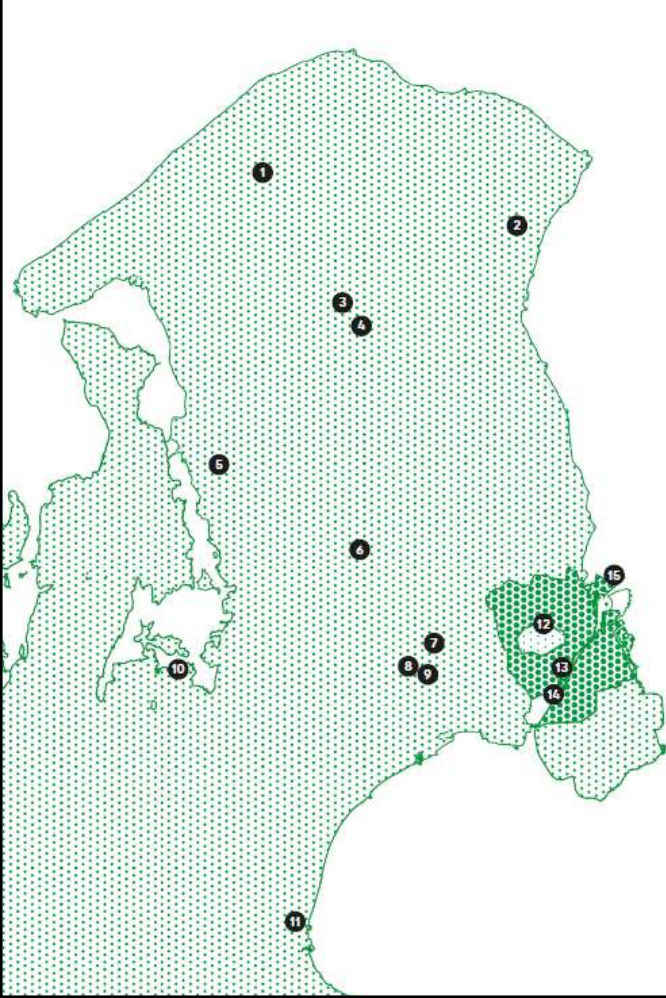

Figur 2.3 — Årsager til befolkningsvækst

Større projekter i hovedstadsområdet

Større igangværende byudviklingsprojekter

1 Troldebakkerne Gribskov Kommune Antal boliger: ca 700	9 Coop Byen Albertslund Kommune Antal boliger: ca 1.800
2 Kelleris Hegn Helsinger Kommune Antal boliger: ca 450	10 Sankt Hans Roskilde Kommune Antal boliger: ca 400
3 Frederiksbro Hillerød Kommune Antal boliger: ca 1.300	11 Køge Kyst Køge Kommune Antal boliger: ca 800
4 Favrholm Hillerød Kommune Antal boliger: ca 3.700	12 Frederiksberg Hospital Frederiksberg Kommune Antal boliger: ca 1.000
5 Vinge* Frederikssund Kommune Antal boliger: ca 1.800	13 Godsbaneterrænet Københavns Kommune Antal boliger: ca 4.000
6 Kildedal Ballerup Kommune Antal boliger: ca 2.000	14 Bådehavnsgade Københavns Kommune Antal boliger: ca 5.000
7 Hersted Industripark Albertslund Kommune Antal boliger: ca 12.000	15 Nordhavn Københavns Kommune Antal boliger: ca 19.000
8 Vridsløselille Statsfængsel Albertslund Kommune Antal boliger: 1.600	

* Antal boliger er oplyst af Frederikssund Kommune. På sigt kan der muligens mere boligbyggeri, men det er endnu ikke fastlagt.

—Også kommunerne omkring København har oplevet en markant befolkningsvækst de sidste 10 år, hvor vi i alt i hovedstadsområdet er blevet cirka 175.000 indbyggere flere.

—Frem mod 2035 forventer Danmarks Statistik cirka 100.000 flere indbyggere i hovedstadsområdet, heraf godt halvdelen i København og knap halvdelen i de øvrige hovedstadskommuner.

—På kortet ses et overblik over nogle af de store byudviklingsprojekter, som er i gang i hele hovedstadsområdet.

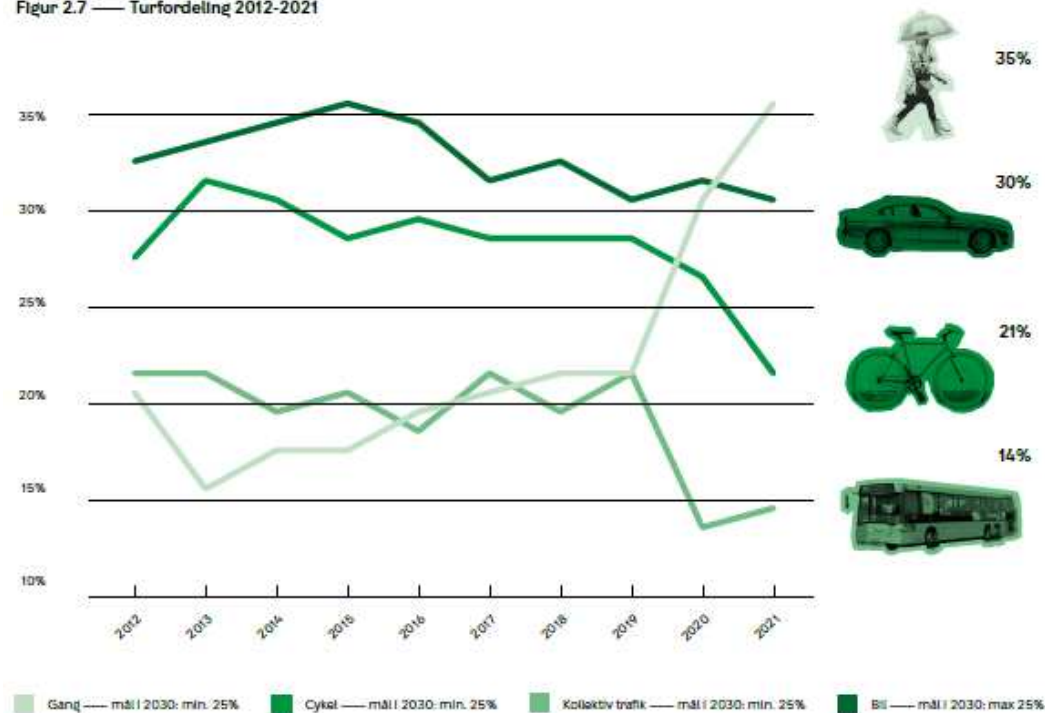
Mobilitet

- Ca. 2/3 af københavnernes transporterer sig med gang, cykel eller benytter kollektiv transport
- Biltrafik er dominerende over kommunegrænsen, mens der er ca. lige mange cyklister og bilister i indre by
- Fald i andelen af brugere af kollektiv transport og cykeltrafik under corona
- Corona medførte dog en markant stigning i gang, så det i 2021 overhalede bilen som den mest benyttede transportform

Figur 2.6 — Antal Indbyggere og privatejede cykler og biler i Københavns Kommune

	2012	2022	Stigning
Indbyggere	549.223	644.425	17%
Cykler	647.738	745.800	15%
Biler	104.343	142.441	37%

Figur 2.7 — Turfordeling 2012-2021

Arbejdsprogram for Kommuneplan 2024

- Arbejde for et tæt samarbejde mellem kommunerne i hovedstaden om koordinering af bolig- og erhvervsudbygningen i hovedstadsområdet.
- Implementere de muligheder for at understøtte delebilordninger, som der måtte gives ved den forventede vedtagelse af ændringer i planloven i løbet af 2023, fx i Kommuneplan 2024 eller i relevante sektorplaner.
- Udarbejde analyse af anvendelsen og erfaringerne med parkeringsnormer fra Kommuneplan 2019 med henblik på at tilvejebringe et beslutningsgrundlag for en eventuel justering af parkeringsnormer for bilparkering og cykelparkering.
- Derudover skal Københavns Kommune sandsynligvis revidere den eksisterende mulighed for at planlægge for helt bilfri bydele. Med aftalen om opfølgning på evaluering af planloven mv. mellem den daværende regering (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti fra juni 2022, som forventes omsat til et nyt lovgrundlag i 2023, er der lagt op til, at kommunerne har mulighed for at fastsætte, at der i et lokalplanområde ikke skal etableres parkeringspladser, udover handicapparkeringspladser, men at det ikke er hensigten, at muligheden skal anvendes generelt i større, nye byudviklingsområder. Muligheden for at planlægge et større byudviklingsområde, som helt bilfrit, vil dermed forsvinde med den forventede ændring af planloven.

...det gør Københavns Kommune også

— Metroselskabet udarbejder en miljøkonsekvensrapport for en ny metrolinje fra København H til Amager og til Lynetteholm, og derefter bør det undersøges, hvor der skal prioriteres mere metro i København, herunder finansiering heraf.

— Udarbejder sammen med Region Hovedstaden og KKR Hovedstaden (kommunekontaktråd) en regional mobilitetsanalyse.

— Styrker det kommunale samarbejde om håndtering af de fælles udfordringer, som kommunerne står overfor, fx tiltrækning og fastholdelse af arbejdskraft, udflytning af arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner, tiltrækning af udenlandske investeringer og virksomheder, turisme- og destinationsudvikling, håndtering af træængselsproblemer, udvidelse af lufthavnen mv.

A photograph of a person standing on a balcony, looking out through a large, arched window. The person is seen from behind, wearing a dark jacket. The view outside shows a city street with buildings and cars. The text '4. En by med erhverv og studiemiljø' is overlaid in large green letters across the center of the image.

4. En by med erhverv og studiemiljø

Dilemmaer i byens udvikling

– Erhverv

Hvordan fastholdes en bred sammensætning af virksomheder i byens, og hvordan sikres plads til traditionelle håndværkserhverv og kreative virksomheder i både den eksisterende by og i de nye byområder?

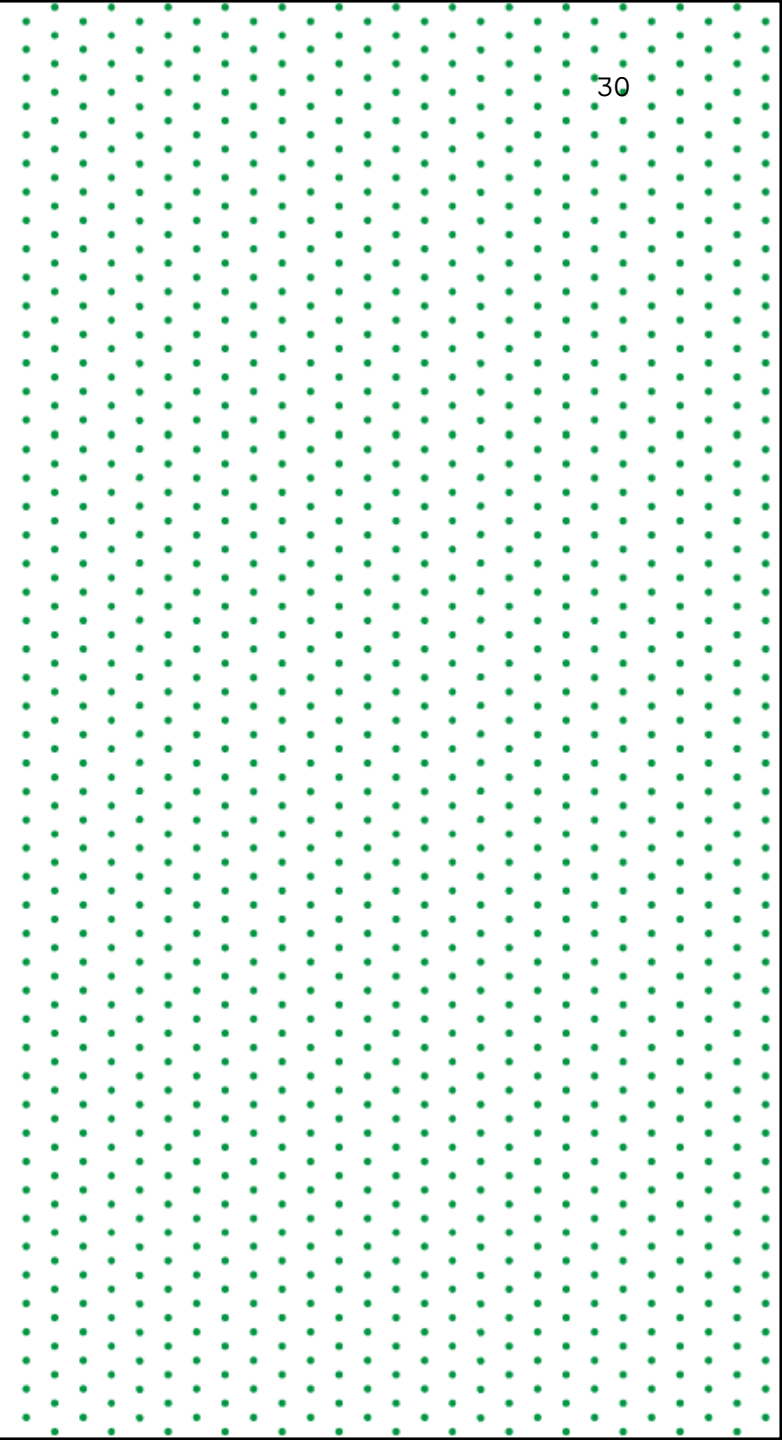
– Turisme

Hvilke tiltag kan der gøres for at skabe en bæredygtig turisme, hvor der både er plads til byens hverdagsliv og besøgende udefra?

Mål for Københavns udvikling

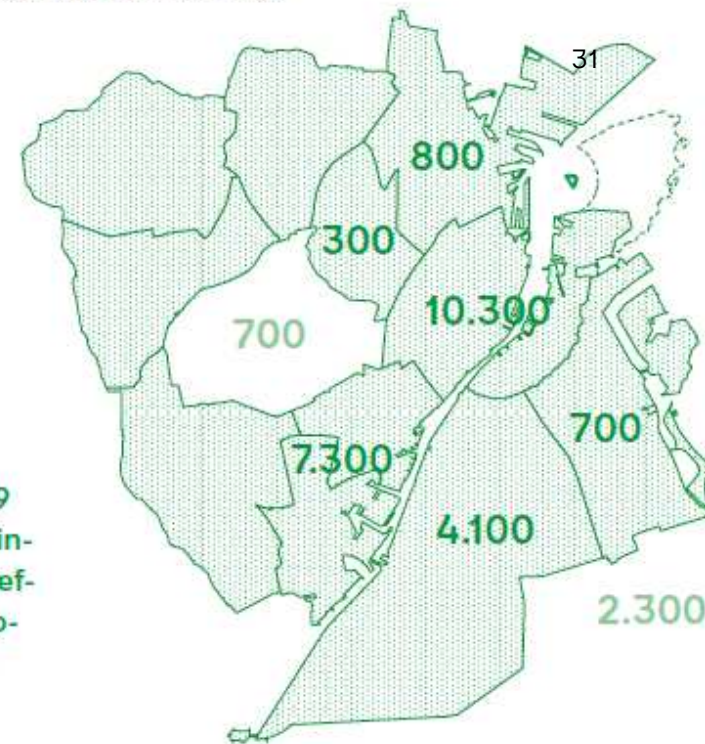

- At sikre plads til erhvervsbyggeri, som skaber rammer for nye arbejdspladser og virksomheders behov for at indrette sig i moderne og effektive ejendomme.
- At sikre gode lokaliseringmuligheder for virksomheder med mange ansatte nær de større stationer i byen.
- At fastholde København som hovedstadsregionens overordnede butikks- og oplevelsescenter.
- At sikre plads til kreative erhverv og håndværkererhverv i nye byområder og eksisterende blandede bykvarterer.
- At sikre alsidige indkøbsmuligheder i alle bydele.
- At fremme en udvikling af byens erhvervsområder, som sikrer et bredt udvalg af lokaliseringmuligheder for forskellige virksomhedstyper, såsom kontor, håndværk, mindre produktion, lager- og logistik, samt kreative erhverv.
- At fremme en bæredygtig turisme, der tager hensyn til lokalmiljø og fordeler sig i hele byen og den øvrige hovedstadsregion.
- At skabe rammerne for strategiske områder for institutioner, der understøtter vidensudvikling og internationale hovedsæder.

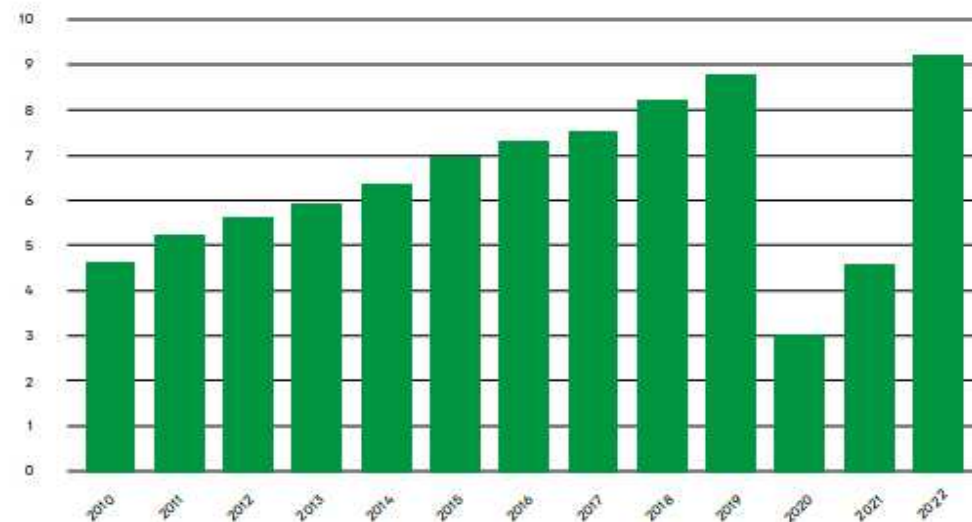
Turisme

- 9,2 mio. overnatninger på hoteller i 2022. Det svarer til en stigning på 90 % siden 2010.
- 75 pct. af hotelkapaciteten er i Indre By og på Vesterbro.
- 1,8 mio. overnatninger via Airbnb (2019).
- Det vurderes, at Airbnb har været med til at imødekomme den efterspørgsel, som ikke har kunne imødekommes på hoteller.
- En spredning af nye hoteller vil kunne understøtte lokale caféer, restaurationer og butikker mv.
- Turister forventes dog stadig at opsøge centrale bykvarterer med deres historiske monumenter, byliv, kulturtilbud mv.
- Hvis hotelkapaciteten begrænses i hele byen eller dele af byen, så forventes der en øget efterspørgsel efter korttidsudlejning af boliger (fx via Airbnb).

Turismen skabte i 2019 ca. 37.500 fuldtidsstillinger (8,3% af alle beskæftigede) og et skatteprovenu på ca. 12 mia. kr.

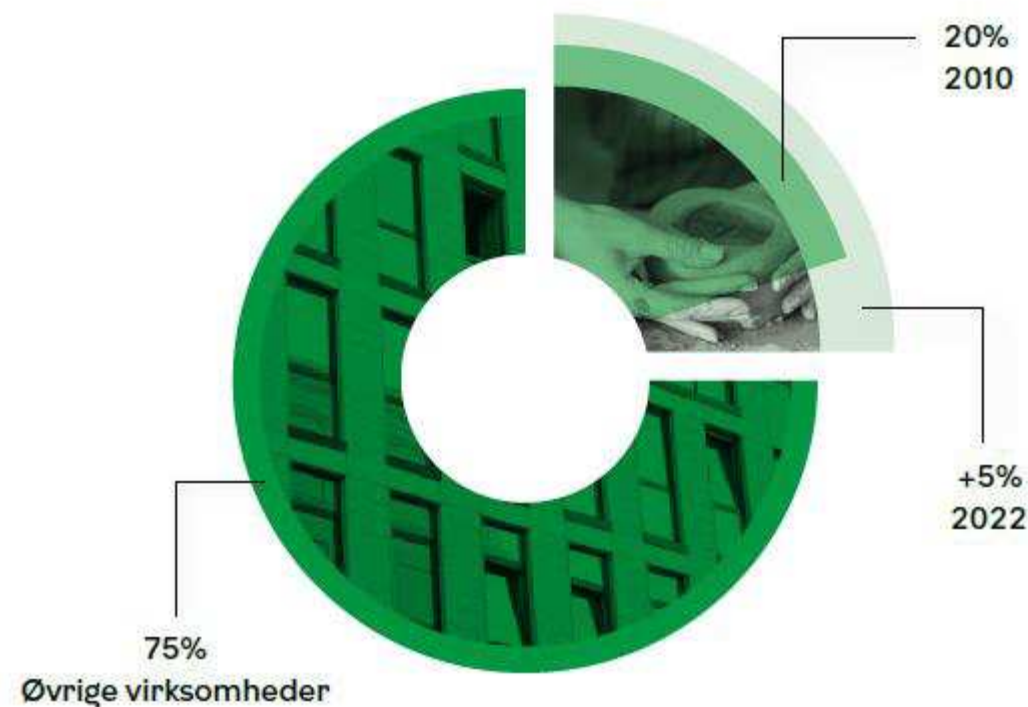
Figur 4.2 — Overnatninger på hoteller og vandrehjem i Københavns Kommune

Erhvervsudvikling

- København skal have et stærkt og velfungerende erhvervsliv med virksomheder, arbejdspladser og innovation inden for en bred vifte af blandet erhverv.
- København er Danmarks største studie- og vidensby med mange forskellige uddannelsesinstitutioner og en attraktiv destination for internationale studerende. Det er med til at gøre byen attraktiv for virksomheder.
- Kontorerhverv stod for ca. 30 % af erhvervsbyggeriet fra 2012-2021 og var dermed den mest udbredte erhvervsanvendelse.
- I 2020 udgjorde den kreative branche 25 % af alle virksomheder, hvilket er en stigning fra 20 % i 2010. Kun 4 % af Københavns kreative virksomheder er beliggende inden for kreative zoner. Flest er lokaliseret i Indre by og brokvarterene.

Figur 4.3 — Andel af kreative virksomheder i 2022 (25%)

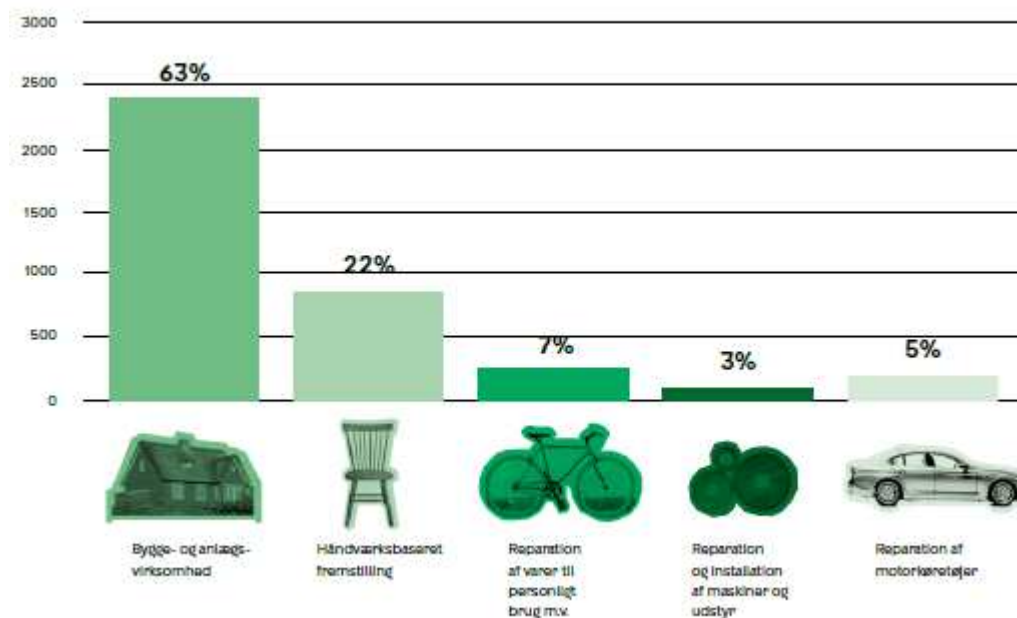

Erhvervsudvikling

- I 2020 var der ca. 3.800 håndværks- og værkstedsvirksomheder i Københavns Kommune. 63 % var håndværksvirksomheder i bygge- og anlægsbranchen.
- I perioden 2010-2020 steg antallet af håndværks- og værkstedsvirksomheder med ca. 400 svarende til ca. 12 %. Til sammenligning udgjorde væksten i det samlede antal virksomheder i kommunen ca. 35 %.

Figur 4.5 — Håndværkerhverv i Københavns Kommune 2020

Arbejdsprogram for Kommuneplan 2024

- Udvikle et administrationsgrundlag for placering af ny hotelkapacitet på baggrund af analysen af udviklingen i hotelkapaciteten og den offentlige høring af Kommuneplanstrategi 2023.
- Tilpasse kommuneplanens retningslinjer om omdannelse af traditionelle erhvervs- og industriområder med henblik på at sikre, at der i de konkrete vurderinger lægges vægt på områdernes rolle i forhold til det samlede udbud af velegnede arealer til håndværks- og værkstedsvirksomheder, samt kreative erhverv.
- Tilpasse kommuneplanens retningslinjer med henblik på at sikre, at mulighederne for at indpasse håndværkererhverv og kreative erhverv i nye eller eksisterende bygninger afsøges i udformningen af de konkrete planforslag, hvis der træffes beslutninger om omdannelse.
- Undersøge hvordan kommuneplanens rammer kan understøtte de kreative erhverv, herunder en vurdering af status på kommuneplanens kreative zoner.
- Afsøge mulighederne for at fastsætte rammer eller retningslinjer, som muliggør, at stueplan i parkeringshuse i byudviklingsområder kan udnyttes til lettere produktions-, værksteds- og håndværksvirksomhed ud over den maksimale bebyggelsesprocent og uden krav om friareal.
- Undersøge, hvordan kommuneplanen kan skabe bedre rammer for parkering til håndværkererhverv.
- Revidere kommuneplanens detailhandelsbestemmelser på baggrund af en detailhandelsanalyse.

...det gør Københavns Kommune også

— I 2023 udarbejdes en ny erhvervsstrategi, som sætter rammen for byens overordnede erhvervsudvikling.

— Copenhagen Visitor Service har indgået markedsføringspartnerskaber med attraktioner på Sjælland og i Sverige for at sprede turismen i en større geografi.

— Genopretningsplan for hovedstadens turisme, Comeback Copenhagen 2023, der er udarbejdet i et samarbejde mellem Københavns Kommune, Wonderful Copenhagen og Erhvervsministeriet, har bl.a. fokus på at fremme grøn mobilitet hos turister og skabe et tættere samspil mellem storby-, kyst-, kultur- og naturturisme i hovedstadsregionen.

— Handlingsplan for transport af turister indeholder forslag til håndtering af parkering for turistbusser i nærheden af turistattraktioner mv.

— Arbejder med at tiltrække, fastholde og modtage udenlandsk arbejdskraft, bl.a. gennem International House og via Københavns Kommunes samarbejdspartnere.

— Der er igangsat flere uafhængige initiativer på tværs af kommunens forvaltninger med henblik på at understøtte den kreative branches vilkår i København med henblik på en mere entydig prioritering af kreative erhvervsdagsordener i kommunens planer og politikker.

— Undersøger i dialog med relevante parter mulighederne for at etablere faciliteter til håndværks- og/eller værkstedsvirksomheder og kreative erhverv under højbaner i byudviklingsområderne.

— Studielivspolitik sætter retningen for arbejdet med København som studieby.

5. Klimaby med plads til natur, kultur og fritid

Dilemmaer i byens udvikling

— Klima

Hvordan bidrager byen til klimaløsninger og bruger den grønne omstilling som et aktiv til at udvikle fremtidens bæredygtige by?

— Natur og fritidsliv

Hvordan udvikler vi områder i byen, hvor der både er plads til vild natur og til aktiv brug af arealerne til kulturliv, idræt og udeliv?

Mål for Københavns udvikling

- At varmeforsyningen baseres på fjernvarme med mulighed for nye samfundsøkonomisk bæredygtige teknologier som varmepumper, geotermi, el fra solceller og vindmøller m.v.
- At anlæg til klimaneutral energiforsyning kan integreres i byens udvikling.
- At effektiv klimatilpasning integreres med byens udvikling og omdannelse, så skader afværges og muligheder for at bruge klimatilpasningsanlæg til rekreation og oplevelser udnyttes.
- At der arbejdes for etablering af nye større grønne områder i nye bydele indenfor maksimalt 500 meter i vejledende gåafstand fra de nye boliger.
- At det sikres, at der i den eksisterende by maksimalt er 300 meter i vejledende gåafstand fra byens boliger til et grønt eller blå område.
- At udvikling af eksisterende grønne områder og anlæg af nye grønne områder og friarealer styrker borgernes livskvalitet, biodiversiteten og byens tilpasning til fremtidens klima.
- At der skabes rammer for at indpasse faciliteter til sundhedsfremmende aktivitet, samt kultur- og fritidsaktiviteter i både nye og eksisterende byområder.
- At udviklingen af byens rekreative faciliteter og grønne/blå områder følger befolkningsudvikling og -sammensætning.
- At sikre og forbedre kvaliteten og oplevelsen af byens vandområder, samt adgangen til at benytte dem.
- At investeringer i grønne områder, byggerier og byområder skal bidrage til at øge biodiversiteten i København.

Klima og energiløsninger

- Den kommende Klimaplan 2035 skal sætte nye mål og pege på løsninger for at komme i mål med ambitionerne på området.
  - København skal være førende inden for den cirkulære økonomi og trække mindre på klodens ressourcer gennem nye forretningsmodeller, deleordninger, genbrug og gode rammer for, at københavnernes og virksomhederne kan virkeliggøre den grønne omstilling.
  - Behov for at udvikle og udnytte flere og nye klimaneutrale og samfundsøkonomiske energikilder til både el- og varmeforsyning. Vigtigt emne i fremtidens byudvikling af København, og derfor et fokus i Kommuneplan 2024.
-

Kultur og fritid

- Der skal arbejdes for et sammenhængende kultur- og fritidsliv, hvor faciliteter og tilbud udvikles i takt med befolkningsudviklingen, så alle københavnere har adgang til kultur- og fritidsfacilitet
- Planlægningen af København skal sikre nye kultur- og fritidsarealer både i nye byområder, og i den eksisterende by.
- Det skal understøttes, at eksisterende kultur- og fritidsarealer udnyttes bedst muligt, samt har mulighed for at udvikles, så nye initiativer og aktiviteter kan opstå.

90% af københavnere finder kultur- og fritids-tilbud vigtige for, at København generelt er en god by at bo i.

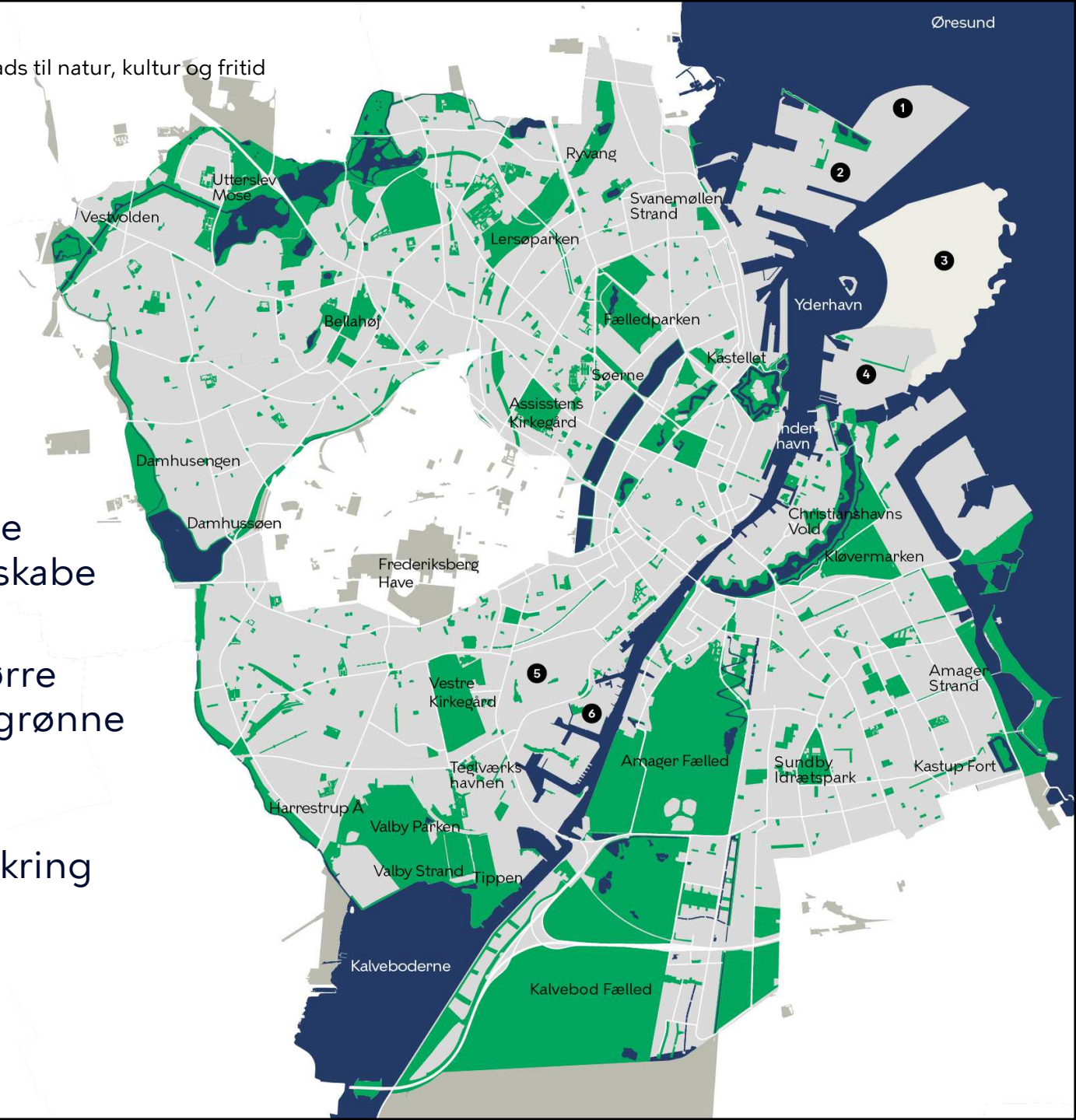
Kilde: Kultur- og Fritidspolitik 2020-2023

7. Klim5by med plads til natur, kultur og fritid

Grønt og blå København

I byens udvikling skal der være fokus på at:

- Styrke biodiversiteten både i større grønne områder i byens kanter, i parker og ved at skabe nye små grønne områder i den tætte by
- Sikre at alle borgere har kort afstand til større grønne områder, bl.a. ved at etablere nye grønne områder på mindst 2 ha i nye byområder
- Skabe adgang for alle til havnen med sammenhængende forbindelser omkring og på tværs af havnen og skabe attraktive opholdsrum og flere muligheder for aktiviteter på og ved vandet.

Arbejdsprogram for Kommuneplan 2024

- Indarbejde muligheder for nye grønne/rekreative arealer, kultur- og idrætsfaciliteter i takt med at byen og befolkningen vokser.
- Undersøge muligheden for at integrere bæredygtig, decentral forsyning i kommuneplanen i dialog med HOFOR og afklare om der eventuelt kan lokaliseres arealer med særligt potentiale for at arbejde med placering af energiproduktion.
- Undersøge muligheden for at understøtte nye transportløsninger og målrettede vilkår for erhverv med særlige transportbehov.

...det gør Københavns Kommune også

— Der udarbejdes årligt en langsigtet arealplan for grønne områder, der danner bl.a. grundlag for budgetbeslutninger om kommunale investeringer i nye grønne områder (arealkøb og anlæg).

— Der klimatilpasses i den eksisterende by mod skybrud og kloaknettet fremtidssikres ved at afkoble hverdagsregn.

— Der arbejdes for, at der kan udvikles flere kultur- og fritidsfaciliteter i eksisterende idrætsanlæg og idræts-parker, såsom Sundby Idrætspark og Valby Idrætspark.

— Der arbejdes med forskellige indsatser for at dække behov for flere (og bedre adgang til) grønne områder, herunder: Planlægning af nye større arealer, etablering af nye forbindelser og forbedring af adgangsforhold, og opgradering og begrønning af eksisterende områder.

— Der afsættes midler til rettidige indkøb af grunde til grønne og sundhedsfremmende arealer og kultur- og fritidsaktiviteter.

— Der afholdes lokale klimatopmøder i Københavns bydele, som skal understøtte borgerdialog om fremtidens klimaløsninger i byen.

— Der arbejdes for at klimaløsninger og grønne tiltag udnyttes til at skabe muligheder udfoldelse og bevægelse.

6. Udvikling med respekt for byens sjæl

Dilemmaer i byens udvikling

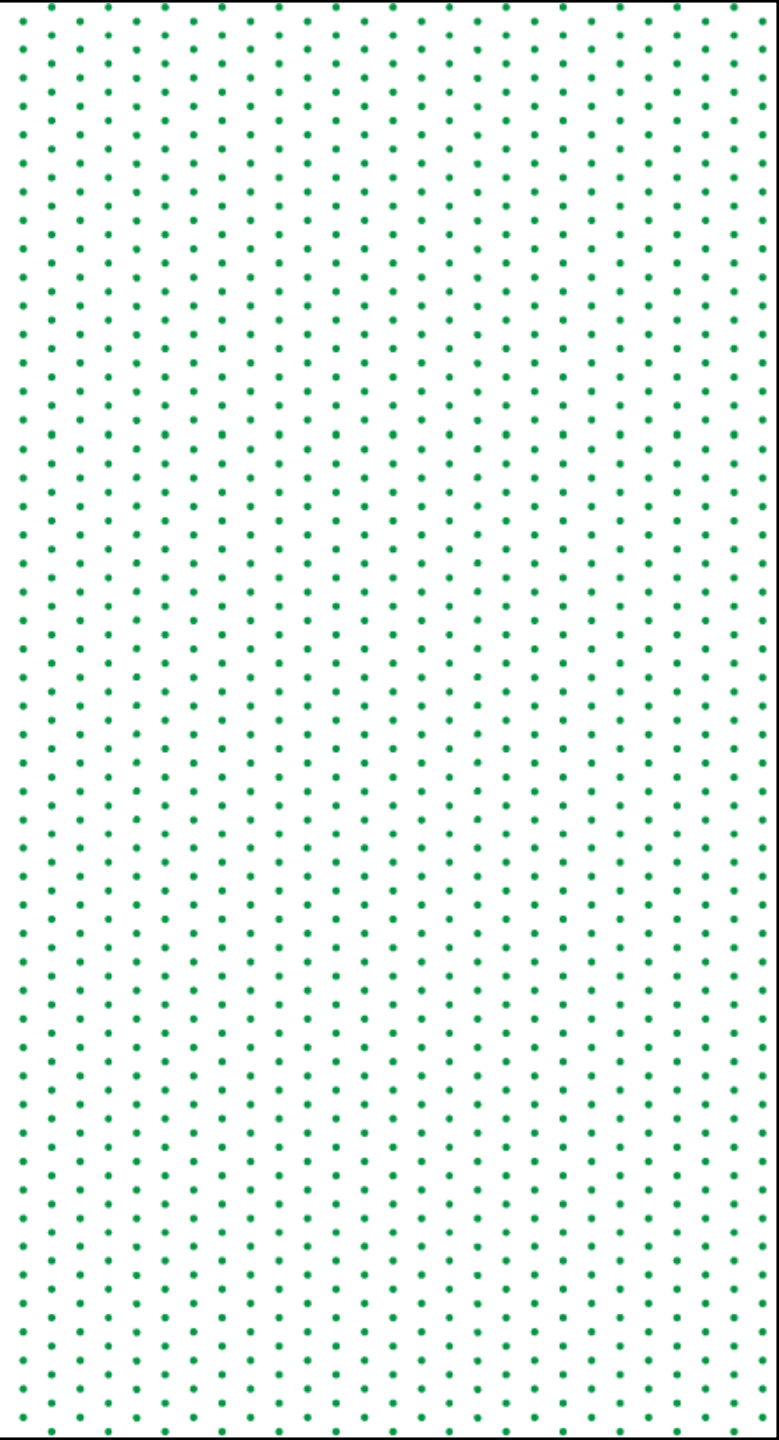

- Hvordan skaber vi en byudvikling, der bevarer byens sjæl og kulturarv samtidig med, at der kan opføres nye boliger og erhvervsbyggeri?
- Hvilke typer boligbyggeri ønsker københavnernes i fremtiden at bo i, og hvordan kan ny tæt bebyggelse i form af karreer, rækkehuse og punkthuse være med til at styrke og videreudvikle Københavns identitet og særlige karaktertræk?

Mål for Københavns udvikling

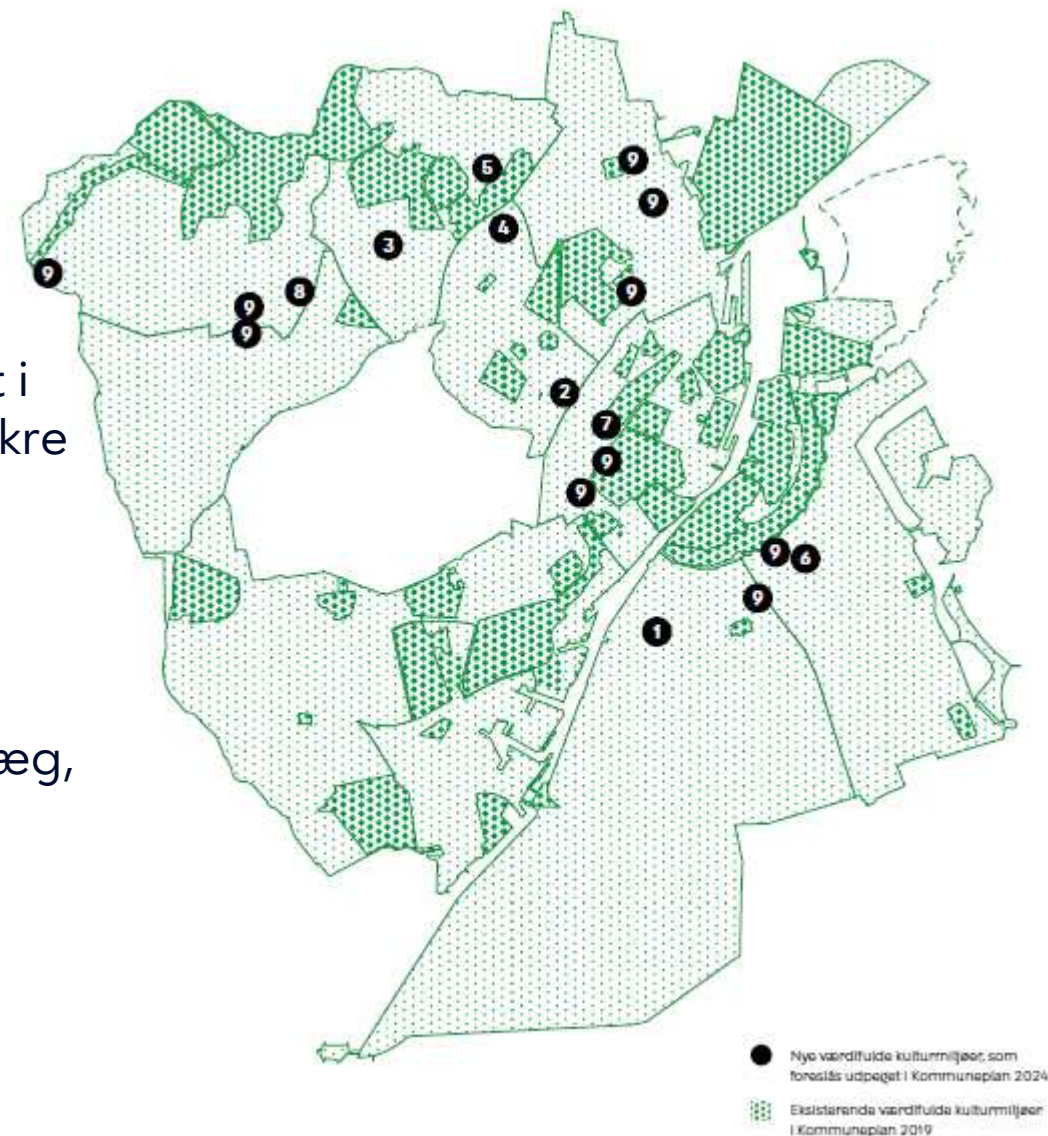
- At den eksisterende by udvikles i en balance mellem bevaring, omdannelse og nybyggeri, så byens arkitektoniske og landskabelige identitet og egenart fastholdes og styrkes.
- At de bærende kulturhistoriske og arkitektoniske værdier i byudviklingsområderne sikres gennem bevaring og omdannelse, så identiteten i de nye bykvarterer bliver historisk forankret.
- At byen udvikles med blik for værdierne i de sjælfulde steder med særlig lokal betydning, som afspejler byens forskellighed og historie.

Udvikling med respekt for byens sjæl

- Byens fysiske kulturarv er vigtige spor af Københavns historiske udvikling som bidrager til byens egenart
- Kulturarven er et vigtigt potentiale for byen, og særligt i byomdannelsesområderne kan den bidrage til at forankre stedernes identitet gennem bevaring og omdannelse
- Bevaring og genanvendelse af bygninger, når det er muligt, sparer ressourcer og CO₂ sammenlignet med nybyggeri
- Værdifulde kulturmiljøer er helheder af strukturer, anlæg, bygninger m.m., der formidler vigtige fortællinger om Københavns udvikling
- I Kommuneplan 2024 udpeges forventeligt 9 nye kulturmiljøer, f.eks. industriområder i Nordvest og Nordøstamager m.fl.

Kort 6.1 — Forslag til udpegnings af værdifulde kulturmiljøer i Kommuneplan 2024

Udvikling med respekt for byens sjæl

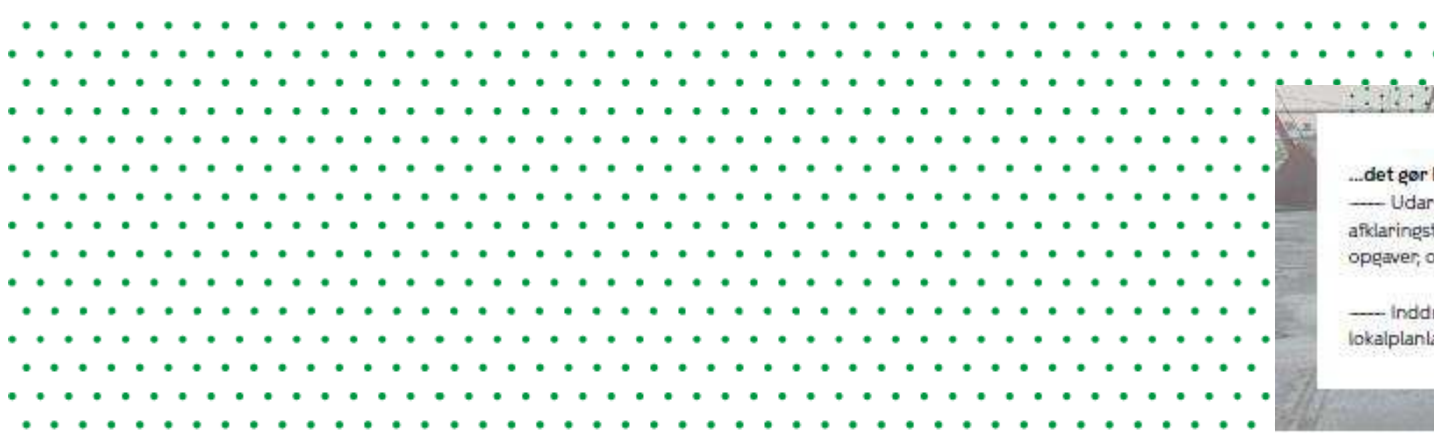
- Rygraden i Københavns fysiske kulturarv er de mange bygninger, som markerer sig i bybilledet med deres arkitektoniske og historiske kvaliteter
- Kommuneplan 2024 genudpeger over 8.000 bygninger som bevaringsværdige for at værne om bygningsarven
- Nogle bygninger har ikke høj bevaringsværdi, men er stadig vigtige vidnesbyrd om byens liv og historie, f.eks. det brune værtshus, det lave byhus eller den slidte industribygning
- I 'Byens Sjæl'-kampagnen har københavnerne nomineret og et dommerpanel udvalgt de 50 bedste eksempler på særligt sjælfulte bygninger på tværs af kommunen
- Flest muligt af de 50 udpeges som bevaringsværdige

Arbejdsprogram for Kommuneplan 2024

- Opdatere de eksisterende kulturmiljøbeskrivelser med henblik på at sikre aktualitet i beskrivelserne af bærende bevaringsværdier, sårbarheder og udviklingsmuligheder.
- Udpege nye værdifulde kulturmiljøer.
- Sikre bevaringen af op til 50 bygninger udpeget under kampagnen for Byens Sjæl gennem en udpegning som bevaringsværdige bygninger.
- Ajourføre listen over bevaringsværdige bygninger med udpegning af bygninger, som er blevet SAVE-registreret siden sidste kommuneplanrevision.

...det gør Københavns Kommune også

— Udarbejde egenartsanalyser bl.a. i lokalplaners afklaringsfaser og i forbindelse med større udviklingsopgaver, områdefornyelser og byrumsprojekter.

— Inddrager Københavns Museum i kommune- og lokalplanlægning, der berører bevaringsværdier.

Spørgsmål?

